

**PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O RESTAUROVÁNÍ VARHANNÍ SKŘÍNĚ
Z KOSTELA SVATÉHO BARTOLOMĚJE V HEŘMANOVĚ MĚSTCI**

2023

1. Základní údaje o památce

1.1 Lokalizace památky

Stát:	Česká republika
Kraj:	Pardubický
Okres:	Chrudim
Obec:	Heřmanův Městec
Objekt:	kostel svatého Bartoloměje
Umístění:	zpěvácká kruchta
Dřívější umístění:	-----
GPS souřadnice:	49.9468147N, 15.6671217E

1.2 Údaje o památce

Název památky:	varhany
R. č. ÚSKP ČR:	36-2987
Typ památky:	dřevěná architektura skříně, dekorativní dřevořezba
Technika:	fládrovaná a malovaná mramorová struktura (pasivní, aktivní plochy), dekorativní dřevořezba zlacená v náhražkovém kovu (metal, bronz)
Rozměry:	výška skříní prospektu 700 cm, šířka 220 cm, hloubka postamentů 315 cm (původní hloubka 150 cm), původní hloubka píšťalových věží 75 cm, výška řezb středních travé 140 cm
Autor:	Pavel František Horák (varhanní stroj), autor varhanní skříně a polychromií neznámý
Umělecký sloh:	rokoko
Datace:	1765
Pozdější zásahy:	1835 J. Španěl, 1902 A. Mölzer, 1906 J. Koblre, 1932 V. Poláček
Památkový dozor:	NPÚ ÚOP v Pardubicích, MěÚ Chrudim
Závazné stanovisko:	MěÚ Chrudim, Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče, úsek památkové péče, č.j. CR 023076/2017 OŠK/SK ze dne 12. 4. 2017

1.3 Údaje o akci

Vlastník:	Římskokatolická farnost – děkanství Heřmanův Městec, Náměstí Míru 26, 538 03 Heřmanův Městec, IČ: 43498035 zastoupená P. Jaroslavem Sedlákem
Správce:	-dtto-
Investor:	-dtto-
Předmět díla:	restaurování varhanní skříně včetně dekorativní výzdoby
Zhotovitel:	Mgr. Pavel Mach, Horní 52, 549 41 Červený Kostelec, povolení k restaurování č.j. MK 14951/2018 OPP ze dne 27. 2. 2018,
Doba realizace:	2023

2. Popis památky

Monumentální varhany nacházející se na kůru kostela svatého Bartoloměje představují cennou uměleckořemeslnou práci. Hudební nástroj je dílem Pavla Františka Horáka z roku 1762, tvůrce skříně je prozatím neznámý. Památka sestává ze čtyř hlavních částí. Pozitivu situovaného v poprsní kůru, dvou hudebních skříní oddělených od sebe rozměrným oknem prosvětlujícím kůr z průčelní strany kostela a hracím stolem. Novodobější hrací stůl je situován za pozitivem. Pozitiv je otevřen čtyřmi travé, přičemž postranní jsou výrazně převýšená. Dominantním prvkem pozitivu je vyloženě profilovaná korunní římsa. Ta přechází až do vnitřních boků pozitivu a je ukončena volutou. Píšťalová travé doplňuje řezbářsky umě zpracovaná rokajová dekorativní dřevořezba. Vysoké symetrické píšťalové skříně prospektu dosahující výšky přibližně 700 cm jsou děleny vždy do třech travé o nestejných výškách. Všechna travé ukončují vysoké vyloženě profilované korunní římsy. Cínové píšťaly překrývají v horních částech rokajové řezby.

Současná povrchová úprava je sekundární (z roku 1932, kdy stroj rozšiřoval varhanář Poláček z Rychnova nad Kněžnou), stejně jako náhražkové zlacení dekorativní dřevořezby v metalech. Pod stávající úpravou jsou v místech defektů patrný starší polychromie.

3. Současný stav památky

V současné době je památka celkově restaurována. Dekorativní dřevořezba je uložena v depozitních prostorách vlastníka. Varhanní skříň sestávající se z pozitivu a dvou skříní prospektových je ve fázi truhlářské revize restaurátora varhanního stroje.

4. Restaurování dekorativní dřevořezby, etapa roku 2023

- demontáž, fixace, zajištění a příprava na transport,
- ozáření paprsky gama,
- průběžná fixace klihokřídových podkladů,
- celoplošné opakované fungicidní a insekticidní ošetření, lokální petrifikace,
- chemické snímání, mechanické dočištění náhražkového zlacení (metalu),
- analogická dořezba,
- doplnění klihokřídových podkladů, úprava plasticity,
- restaurátorská rekonstrukce zlacení, patinace,
- uložení do depozitáře vlastníka, finální korektury.

SOUPIS PROVEDENÝCH PRACÍ, DEKORATIVNÍ DŘEVOŘEZBA VARHANNÍ SKŘÍNĚ KOSTELA SVATÉHO BARTOLOMĚJE V HEŘMANOVĚ MĚSTCI, ETAPA 2023

- demontáž, fixace, zajištění a příprava na transport.....10.500,- Kč
- ozáření paprsky gama.....19.500,- Kč
- průběžná fixace klihokřídových podkladů.....7.000,- Kč
- celoplošné opakované fungicidní a insekticidní ošetření, lokální petrifikace.....16.000,- Kč
- chemické snímání, mechanické dočištění náhražkového zlacení (metalu).....45.000,- Kč
- analogická dořezba.....35.000,- Kč
- doplnění klihokřídových podkladů, úprava plasticity.....23.000,- Kč
- restaurátorská rekonstrukce zlacení, patinace.....190.000,- Kč
- uložení do depozitáře vlastníka, finální korektury.....5.000,- Kč

celková cena bez DPH 15%.....351.000,- Kč

DPH 15%.....52.650,- Kč

celková cena a za restaurování I. etapy s DPH 15%.....403.650,- Kč

**rest
art**

Mgr. Pavel MACH
povolení k restaurování MKČR:
MK 14951/2018 OP
+420 724 586 281
pavel.petr.mach@gmail.com
54941 Červený Kostelec, Horní Kostelec 52
IČ: 04885929 DIČ: CZ8502083557

1

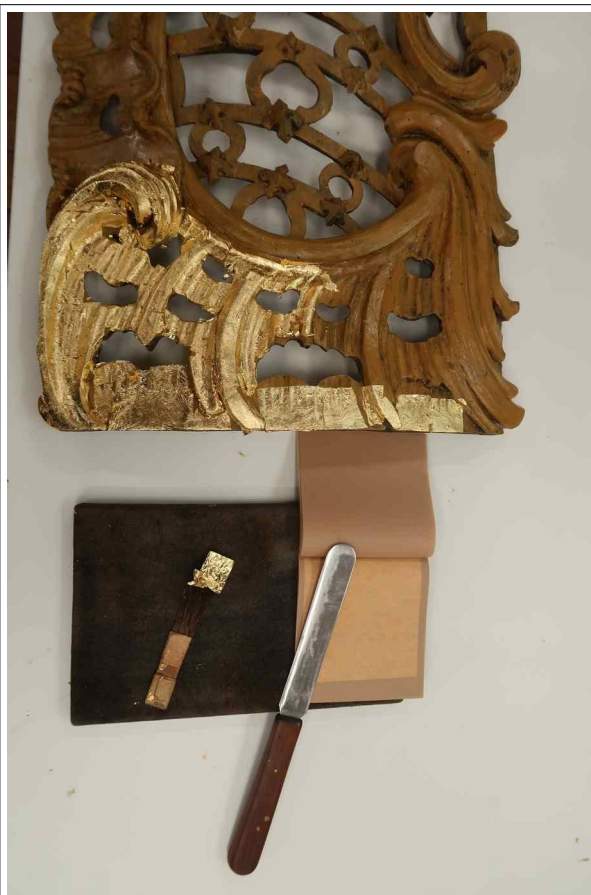
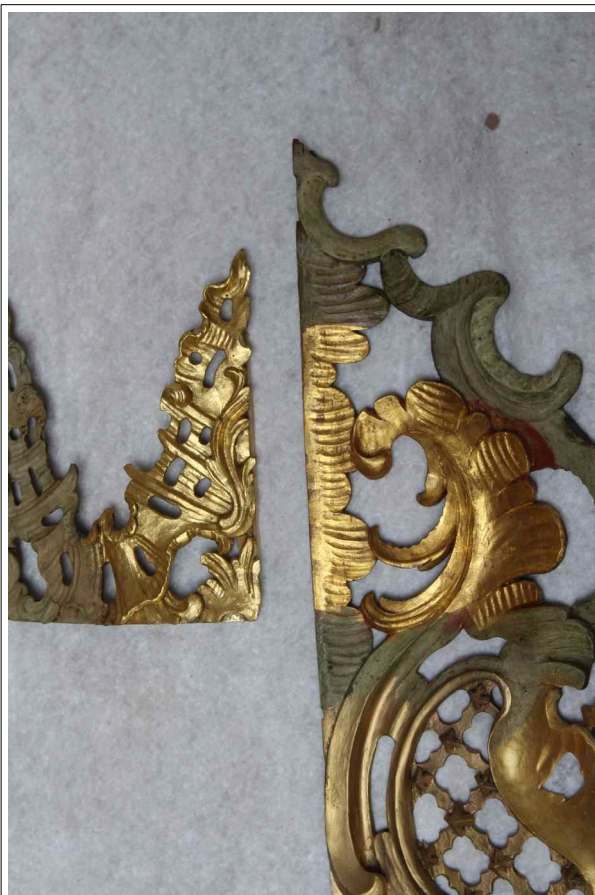
V Červeném Kostelci dne 21. 10. 2023

Celoplošná petrifikace dekorativní dřevořezby nořením.

Postupné snímání sekundárních polychromií.

Zkoušky restaurátorských rekonstrukcí ve zlatém plátku.

Dořezba detailů v dekorativní dřevořezbě.

Srovnávací snímek: řezba po sejmutí zoxidovaného metalu, po řezbářském analogickém doplnění dekorativní dřevořezby, po doplnění kličokřídových podkladů, přípravě podkladů pod zlatý plátek a práce se zlatým plátkem.

Postup prací. Dole dekorativní dřevořezba po sejmutí zoxidovaného metalu, analogickém doplnění řezbářem a doplněním kličokřídových podkladů. Uprostřed dřevořezba po přípravě podkladů pod zlatý plátek. Nahoře zlacení ve fázi pře patinací.

Dekorativní dřevořezba ve finální podobě, po patinaci zlatého plátku. Na Malé řezbě patrný vzorek řezby před retuší ve zlatém plátku.

Dekorativní dřevořezba ve finální podobě, po patinaci zlatého plátku.

Dekorativní dřevořezba ve finální podobě, po patinaci zlatého plátku.